

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Historica Relatio De Potentissimi Regis Mogor

Peruschi, Giambattista

Mogvntiae, 1598

VD16 P 1672

Exemplvm Epistolæ Scriptae A P. Emmanuele Pinnero De Rege Mogor. Ad
P. Ioannem Aluarez Aßistentem 3. Septemb. anno 1595. Romani.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65012)

EXEMPLVM EPISTOLÆ
SCRIPTAE A P. EMMANVELE
PINNERO DE REGE
Mogor.

*Ad P. Ioannem Aluarez Assistentem 3.
Septemb. anno 1595. Romani.*

 literis anno proximo 94. datis iam R. V. de nostra missione aliquid cognouit. His autem describam rationem itineris nostri, & quæ huc usq; à postremis illis contigerunt. Prolixitati ignoscat: poterit enim eò melius rationem omnium reddere P. N. ad cuius R. P. tantum breuiter scribo.

Ad 3. Decembris anno 94. Goa discessimus in uecti triremi, quæ nos deportauit in Daman ultimam urbem nostram. Ex Daman venimus Cambaiam, primum oppidum Guzzarati magno Mogor subiectum, quæ non est absimilis Eboræ in Lusitania. Instructa bonis ædibus. Singulæ plateæ eius noctu firmissimis portis, quales sunt portæ ciuitatum, clauduntur. Maior pars populi est Brachmanorum. Carnibus non vescuntur, nec uiuens animal occidunt, imò anes, aliasque bestias mutilatas, vel infirmas redimunt, & deferunt ad domum hospitem illis sanandis institutam, quam ego aliquoties vidi. magna aquæ penuria hæc vrbs laborat, habet tamen magna quædam Viuaria, ut est Rofsio Vlyssipone, (quæ platea est maior circo agonali Romæ) in quibus hyeme col-
D ligunt

HISTORICA RELATIO

ligunt aquam. Sunt hæc viuaria magno sumptu,
 & belle fabrefacta. Ex hac vrbe multi peregrina-
 tiones obeunt Gangem, hoc est, Vengalam, &
 nonnunquam quatuor hominum millia, plus
 minusue. Dynasta Vengalanus, quem hic noui
 in Lahor, mihi affirmauit; existenti in Ganga, ali-
 quãdo occurrere trecenta vel quadringenta milia
 peregrinorum. Fuit ibi quidam, qui secundum
 pondus donauit pauperibus tantum quantum
 ter ponderare potuisset eius mater. Primum pō-
 dus erat argenti, alterum auri, tertium margari-
 torum. In hoc Guzzarato vidi multos Gioghi (si-
 miles sunt nostris monachis) qui in paupertate,
 & pœnitentia externa à nemine superantur. nūdi
 incedunt tempore præfrigido, dormiūt in fime-
 tis supra cumulū cinerum, ijsq; operiunt caput
 & faciem. Vidi locum, quem incolebat quidam
 Giogus opinione hominū sanctus, is erat in me-
 dio plateæ vrbis Amadeba, ad quem maior homi-
 num est concursus, quam ad littus Vlyssiponense
 quando Indicæ naues appellant. Hic Giogus vo-
 catus à Principe Sultano Morad, qui est filius E-
 chebar regis Mogor, non paruit, sed dixit. Veniat
 Princeps huc. satis est me in hunc finem esse san-
 ctum. Cognito responso, Princeps curauit eum
 capi, & beneflagellatum inde exulare. IN hæc
 vrbe inuenimus Sultanum Morad secundum fi-
 lium Mogor, qui cognito aduentu nostro, nos co-
 ram videre voluit, mandauitq; vt se expectare-
 mus in arce, ad quam ex castris quæ leuca vna a-
 berant ab vrbe, venit. Magno honore nos habuit,
 & varijs de rebus nos est percontatus. Inde pau-
 cis post diebus digressus est in bellum aduersus
 Regem

Regem Cadan indictum. Ante discessum autem suum, nos ad se euocauit, & dixit. Probe noui R. V. nihil à me petere: sed tamen scio indigere rebus necessarijs ad iter reliquum perficiendum. Antequam ei responderemus, infilijt in elephātem prægrandem & ex illo in alium grandio-rem, qui erat instar turris. Domum reuersi inuenimus trecenta auri frustra, quodlibet pendebat quinq; laris (quod plus est quam aureus coronatus) tres equos, & tres rhedas cum sex bubus pulcherrimis. Omnia hæc nobis erant omnino necessaria ob itineris longitudinem: deerant enim, quæ rex ordinarat, & ideo fecimus, quæ alioquin facere non licebat Populus hic, quia Brachmanus est, non occidit vaccas, sed tanquam matres alit. Animam autem hominis mortui, si bona fuerit, aiunt, ingredi vaccam. Vidi Amadabæ vaccæ in publica via animam agenti recens gramen afferri, & muscas ab ea depelli: nec deerant, qui duos vel tres dies, quibus superuixit ei misericordia moti assisterent. Tanta cecitas est, vbi lumen Euangelij non est. Vna ab hac vrbe leuca & dimidia oculis meis conspexi cæmiterium visu dignissimum. Possum asseuerare R. V. me nihil vnquam vidisse præstantius, ne quidā sacella Bethleemitica. In eo humatus erat quidā Casis, magister cuiusdam Regis Guzzarati, qui totam fabricam exstrui curarat, ipseque & tres alij humati sunt in alio quodam sacello. Opus totum marmore politissimo & elegantissimo est absolutum: pavementum item marmoreum est. tribus cōstat areis, in quarū vna numeravi quadringētas quadraginta colūnas marmoreas triginta palmos

D 2 altas,

HISTORICA RELATIO

altas, cum suis epistylis, & basibus opere Corinthiaco, vere regio & visendo. Ex vno latere erat stagnum maius platea Vlyssiponenſi, quæ dicitur, Rozzio, idq; totum mirifico artificio elaboratum, cum multis fenestris bellissimis, è quibus erat despectus in stagnum. Opus inter Barbaros minimè barbarum. Vidi ibi etiam multos Mauros & Mauras, veniètes è continenti, sed longissimè, cumque mirarer eos reformidare Lusitanos, cognoui omnes tendere Mecham ad sepulchrum Mahumeth; & quia citra Lusitanorum facultatem transire non possunt, timent illos. Addam hic rem perlepidam. Etiamſi Pseudopropheta iste scripto suo vetuerit, ne vlla foemina innupta iter suscipiat Mecham, tamen æquè vetulæ ac iuenculæ matrimonia ineunt, vt eo peregrinari possint, & cum ad suos reuerterint, matrimonia inita dissoluunt. Amadaba discessimus 19. Martij & 24. eiusdem venimus in urbem, nomine Patanam, sub vesperam: & quia erat pridianus Paschæ, tres dies ibi hæsimus, & festum celebrauimus. Confessi sunt de peccatis multi Christiani, qui venerant in Carauana. multum negotij habuimus, cum quibusdam Armenis, qui non receperant Calendarium Gregorianum: ex mero tamen timore, (quia redeundum illis erat per terram nostram, vel quia cesserant veritati) nobiscum celebrarunt Pascha, excepto vno Doctore vetulo pertinace, qui mihi dicebat nos in quinq; hebdomadis aberrare, & Ecclesiam Romanam non esse reliquarum caput. Celebrauit autem suum Pascha postrema Dominica ante Domini ascensionem. Persecuti iter inuenimus multas
& valde

& valde magnas Vrbes, sed admodum vastatas & dirutas, & in ijs maximè Moscheæ; nec vidi vllam ex illis restaurari. Maximam partem in his locis sunt homines Ethnici. Penuria magna aquæ in hoc itinere laborauimus. Si quam nacti sumus, ea erat falsa, instar marinæ. & si non probassem, nunquam credidissem. Commeatus vbiq; tenuis. æstus ingens, itinera longissima. Quinto Maij tenuimus Lahor urbem præcipuam, in qua sedes est Echebar regis Mogor, & totius aulæ. Honorifice ab eo, eiusque filio Principe recepti sumus, beneuolè amplexus est nos, & plurimum se de nostro aduentu lætari demonstrauit. Constituit, vt diuerteremus in ædes per commodas in quibus ipse alias habitarat, flumini proximas, quia distat quindecim tantum palmorum interuallo. Magnitudine flumen æquat lacum. Huc nemini patet ingressus, nisi Christianis ad audiendam missam, & quibus per nos licet, Mauris & Gentilibus. nam custodiæ reliquis omnibus aditum precludunt. A Rege vocati sumus vespera insequenti, ostenditq; nobis imagines Saluatoris & Beatiss. Virginis, & tanta reuerentia illas brachijs suis sustinebat, atq; si vnus è Patribus fuisset. Conspectis imaginibus flexis genibus proci dimus in terram. quod videns nepos decennis, Principis filius, ipse quoq; genua flexit manibus iunctis; Quare oblectatus rex, dixit Principi. Ecce filium tuum. Easdem quodam festo B. Virginis nobis commodato dedit, in sacello nostro deponendas. Ostendit deinde libros suos, qui erant multi & boni, vt Biblia Regia, tum alia Biblia, Concordan-

HISTORICA RELATIO

tias, quatuor partes summæ S. Thomæ, & contra-
 gentes, & aliū in Iudæos & Saracenos, &c. Soto.
 S. Antoninū. Historiam Pontificum, Chronica S.
 Francisci, Syluestrū, Nauarrum, & Caietanum. &
 hos quidem duplicatos. Ordinationes præterea
 Lusitaniæ. Commentarios Alphonſi Albur-
 cheque, Constitutiones Societatis & Exercitia, ar-
 tem P. Aluarez, & alios multos libros. Dedit no-
 bis quotquot petiuimus; vt erant omnes iã dicti.
 Tam Rex quam Princeps nos bene habuerunt,
 multaque beneuolentia tractarunt: animaduer-
 ti eum nulli suorum, quantumuis primariorū vi-
 rorum, tantum deferre, quantum nobis: vult e-
 nim nos vicissim sedere in eo puluino, in quo ip-
 se solus & princeps considerare solet. Consueuit
 ipse prodire in podium quoddam, prominens in
 palatij arcem, quo eius conueniendi causa, om-
 nes præfecti, & alij magno numero coeunt: huc
 & nos aliquando visendi eius causa accessimus.
 vt vidit nos, magna humanitate suscepit, inclinā-
 do caput, iubetque vt propius accedamus, & lo-
 cum commodum capiamus: quem honorem ne
 regibus quidem & Principibus sibi assistenti-
 bus, defert. Reges autem hi ab eo partim armis
 sunt subiugati, partim sua regna ei donarunt,
 vt illi seruirent. Mea opinione sunt ex eis quin-
 que vel sex Reges, qui ius habent coronæ, vigin-
 ti autem sex Principes filij Regum. Magnus est hic
 Rex Dominus, & habet post regem Chinesem
 thesauros maximos: nec mirum, quia est perfe-
 ctus Dominus omnium regnorum suorum; om-
 nia enim bona illorum sunt ipsius propria. Ac-
 cedit quod munera maxima ad eum mittantur:

nam octo dierum spatio tot oblata sunt, vt facile conficiant auri millionem. Vicerex Canaha frater consobrinus Satamâs donauit illum toto suo regno, & venit vt ei seruiret. Aduenit autem huc in die S. Augustini. 28. Augusti. Rex eum recepit sedens; miser autem ille Rex, è longinquo interuallo paulatim appropinquabat, inclinans se reuerenter aliquoties, & manu terram ac verticem contingens. Vicinior regi Mogor factus, cum quidam, an armatus esset, palpasset, accessit ad tangendum pedem Regis Mogor, qui mansit immotus, tantum iniecit brachium in eius collum, quod erat satis. Exurgens autem nouus Vasallus, inter reliquos dynastas, & duces belli, regis aulicos locum accepit, quem & deinceps retinuit. Erat autem hic rex annorum triginta quinque, obtulitque Regi Mogor donum æstimatum ducentis millibus aureorum (quolibet autem aureus pluris est, quam noster scutatus) Donum fuit, bini gladioli, cum suis cingulis ex puro auro, & lapidibus pretiosis vt pyropis, &c. duæ phialæ aureæ, & eiusdem generis vna grandis. Equus vna cum omni ornamento suo ex lapidibus pretiosis auro illigatis, alijsq; centum quinquaginta equiet decem equæ, cameli quinquaginta operti viridi holoferico, & carbasino, deinde quatuor tapetes, quorum quilibet stabat bis mille ducatis; Et magni fauoris & gratiæ loco duxit, quod donum hoc acceptaret. Ferebatur quidem non omnia accepturus: verum ego non parum dubito. Huic muneris oblato, successit aliud non minus à filio

HISTORICA RELATIO

ipſius, quem ſupra nominavi Sultanum Morad; & ſedem habebat in Guzzarato. Obtulit enim 50. elephantes, qui valebant centū quinquaginta ducatorum milibus; vehiculū vnum aureum & alterum argenteū, & alia ex matricibus margaritis, ac præterea alia pretioſa. Deinde mox illatum eſt aliud donum Viceregis Vengalani, quod dicebatur æſtimari octingentis ducatorū millib⁹, obtulit enim trecentos elephantes. Deniq; more receptum eſt, vt quotidie ferè huiusmodi donaria ab eo recipiantur. & in feſto quidem, q̄ ille celebrare ſolet, & appellatur Neroſa, magna illi offeruntur, ſic vt vnus belli Dux vel dynaſta illi obtulerit dimidium millionē auri, licet alij dicant, fere fuiſſe integrum millionem. Imperiū huius Mogor ex parte Cambaię vſq; ad Horte procurrit ad quadringentas leucas; & à Leſte, verſus Oſte, hoc eſt à Vengala ad Cindum vſq;, ad ſexcentas.

I A M aliquoties Rex & Princeps nobis poteſtatem fecerunt, vt erigeremus vnam Eccleſiam: nos iam enim cum certis de cauſis ſimularem nos eſſe oblitos, ecce in feſto B. M A R I A E ad Niues iterum Rex repetiuit. Patres excitare Eccleſiā, & facite Chriſtianos omnes, quotquot libera voluntate volunt eſſe Chriſtiani. Cum verò huius voluntatis ſuæ ſcriptum aliquod manu eius ſubſcriptum poſtulareremus, reſpōdit, ſe, vt qui eſſet ſcriptura viua, ad id ſufficere. Princeps quoq; ſæpe numero recepit ſe omnia ad fabricam neceſſaria ſuppeditaturum. Aſſignatus eſt fabricæ locus ſane peropportunus & palatio vicinus. confidim⁹ in Deo, futurum magnum fructum. Hic Rex ſectā Mahumetanam omnino euertit, & opinionē verę legis

legis ei ademit. In hac vrbe, Moschea nulla est, nec Alcoranus, qui est codex legis ipsorum. Moscheæ, quæ olim fuerunt conuersæ sunt in equorum stabula, & domos publicas in quibus asseruantur frumenta: Ad pudefaciēdos Mauros quoq; die Veneris adducuntur quadraginta vel quinquaginta porci, in Regis conspectum, vt inter se depugnent; eorumq; dentes curat illigari auro. Hic Rex conditor est nouæ sectæ, nomen prophetæ vult sibi attribui. Complures iam asseclas nactus est, sed auro corruptos. Adorat Deum & solem. Gentilis est. Et tamen sequitur sectam Ver-teorum, qui more Religiosorum vna viuunt in vno cætu, & crebras pœnitentias agunt. Non vescuntur vllis rebus quæ animam habuerunt. Antequam sedeant, scopis gossypinis expurgant locum, ne fortuito casu vermiculum aliquem sessione sua opprimant & occidant. Arbitrantur Ver-tei isti mundum ab omni æternitate fuisse; licet quidam eorum id inficientur, eo quod multi hætenus mundi extiterint. Habent & alia multa dogmata inepta & ridicula, quæ ne R. V. sim molestus, prætermitto. Damus operam linguæ perficæ addiscendæ; voluit enim Rex nos eius gnaros esse, vt solus nobiscum de nostra lege agere possit. Ludum litterarum aperuimus. eum frequentant aliquot filij principum dynastarum, & filij tres regis cuiusdam, qui seruit ipsi Echebar. Ex his discipulis duo volunt dare nomen Christianæ religioni, & iam petiuerunt. Alius ita cōmotus est, vt videatur esse è numero discipulorum pietati imprimis addictorum, & postulat admitti in religionem. Hic ingressus facellum ni-

HISTOR. RELAT. DE MAG. REG. MOG
xus genibus ante Christum dominum, abiecto in
terram turbinato galero dixit. Domine I E S V
Christe fili Dei memento mei. Dominus eum
conseruet, & sanctum eius desiderium expleat.
Sunt aliqui Catechumeni, & aliqui iam facti
Christiani, qui etsi ex primarijs non sint, sunt ta-
men animæ sanguine Christi redemptæ. Quen-
dam adolescentem nostrarum scholarum audi-
torem quodam die percunctatus est Maurus, cur
biberet, die ieiunio dicato. respondit ille. Quis
mandauit hoc ieiunium? Tum Maurus. Mahu-
metus. Quis vero, inquit adolescens, est Mahu-
metus nisi pseudopropheta, & impostor? In fe-
sto autem assumptæ in cœlum Beatiss. Virginis
idem publicè dixit in conuentu multorum ho-
minū ad Christianam religionem aspirantium,
& addidit, hanc fore suam gloriã. Obstupuerunt
Mauri, & vnus mox ei dixit. Si Christianuses, ad-
iūge te Christianis. Ille autē se recepit in sacellū
& accepta primum aqua benedicta, vacauit ora-
tioni. Multa huiusmodi recenseri possent, sed
finem facio, ne R. V. sim grauis, quam obnixè
rogo vt nostri meminerit, & mittat aliquas sa-
cras reliquias pro nobis & nouis istis plantulis,
petatque pro me benedictionem à P. N. Genera-
li. Quod superest, me sacrosanctis R. V. sacrifi-
cijs etiam atque etiam commendo.

Ex hac Aula Magni Mogor, tertio Septembr.
Anni 1595.

V. R.

Filius indignus

Emmanuel Pinaerus.

FINIS DE REGNO MOGOR.